

23 Mart 2019

Belediyeler borç batağında. Hazine ve SGK borcu 21 milyar lirayı aştı.

Türkiye nüfusunun %93'ü belediyelerde, %7'si ise köylerde yaşıyor. 31 Mart 2019 tarihinde yapılacak yerel seçimlerde, nüfusun %93'lük kesiminin kimler tarafından yönetileceğinin seçimi yapılacak. Bilindiği gibi, Belediyeler, imar, su ve kanalizasyon, ulaşım, çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık, zabıta, itfaiye, acil yardım, ambulans, evlendirme, defin ve mezarlıklar, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar, kültür ve sanat, spor, sosyal hizmet ve yardım, gibi geniş bir yelpazede pek çok hizmeti kendisi yapar veya yaptırır.

Türkiye yerel seçime hazırlanırken, belediyelerin borç yükü ürkütücü boyutlara ulaştı. Hazine'ye 12,4 milyar lira borcu olan yerel yönetimlerin, 2017 yılı sonu itibarıyla SGK 'ya da 8,7 milyar lira prim borcu bulunuyor. 31 Mart günü yeni seçilecek Belediye başkanları işte bu borç yükleri ile göreve başlayacaklar.

Hazineye borç 12,4 milyar liraya ulaştı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 20 Eylül 2018 tarihli Hazine Alacak Stoku verilerine göre, Belediyelerin borçları her geçen gün artıyor. 30 Haziran itibarıyla belediyelerden toplam 11,4 milyar TL olan alacak tutarı 20 Eylül'de 12,4 milyar liraya çıkarken, böylece Hazine'nin en büyük borçlusu belediyeler oldu. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 6.066,0 milyon lira ile ilk sırada yer alırken, Adana Büyükşehir Belediyesi 1.209,7 milyon lira ve Ankara Büyükşehir Belediyesi (+EGO+ASKİ) 941,8 milyon lira onu izliyorlar.

SGK 'ya borç 8,7 milyar lirayı aştı.

Sayıştay'ın 2017 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) denetim raporuna göre, 30 büyükşehir belediyesi, 519 büyükşehir ilçe belediyesi, 51 il belediyesi, 400 ilçe belediyesi ve 397 belde belediyesinden oluşan toplam 1397 belediyeden 1084'ünün SGK 'ya olan toplam 8 milyar 784 milyon lira sosyal güvenlik prim borcu var. Sayıştay, SGK 'nın her yıl bütçe açığı verdiği dikkat çekerek, bu açığın Hazine tarafından borçlanma yoluyla finanse edildiğini hatırlatıyor.

Belediyelerin dış borcu ise 3 milyar 276 milyon doları geçti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre, Türkiye genelinde Belediye ve belediye işletmelerinin 3 milyar 276 milyon dolar da dış borcu bulunuyor. Bu borcun 603 milyon doları ise Hazine garantili. Belediyelerin dış borcunda İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2,154 milyar dolar ile ilk sırada yer alıyor. (Belediyelerin toplam borcunun %65,75 'u İBB'ye ait.).

2018 yılı üçüncü çeyrek itibariyle başlıca Belediye ve belediyelere bağlı işletmelerinin Hazine garantili ve garantisiz dış borcu sırasıyla şöyle:

- İstanbul Büyükşehir (İstanbul Elektrik Tramvay dahil) 2 milyar 201 milyon dolar, İzmir Büyükşehir 484 milyon dolar, Bursa Büyükşehir 204 milyon dolar, Samsun Büyükşehir 131 milyon dolar, İzmir Su ve Kanalizasyon 35 milyon dolar, Eskişehir Büyükşehir 77 milyon dolar, Antalya Büyükşehir 54 milyon dolar.

Mahalli idarelerin uygun kaynakları elde etmesi için gerekli yasal düzenlemeler bir an önce yapılmalı.

Mahalli idarelerin öz gelirlerinin istenen düzeyde arttırmaması, bu idarelerin Hazineye bağımlı olmasına ve aşırı şekilde borçlanma yoluna gitmelerine yol açmıştır. Özellikle AKP yönetiminde olan büyük belediyelerin hemen hepsi borç batağı içindedir. Hızla artan borç stoku ise faiz giderlerinin de artmasına neden olmaktadır. Giderek büyüyen finansman açığı ise, yerel yönetimlerin vatandaşa sağlamakta olduğu hizmetlerde büyük aksamalara yol açmaktadır. Bütün bunlar, mahalli idarelerde uygun kaynakların elde etmesi için gerekli yasal düzenlemelerin bir an önce yapılması ve kaynakların kullanımında ise disiplin ve denetimin sağlanmasının zorunlu olduğunu göstermektedir.

Diğer bir önemli hususta, 2019 yılında 50 milyon turist ve 40 milyar dolar gelir hedeflediğimiz Turizm sektöründe dünyaca ünlü Çeşme, Kuşadası, Bodrum, Marmaris, Fethiye gibi ilçelerin durumu. Söz konusu ilçelerin kış aylarında 100.000-125.000 civarında olan nüfusları yaz aylarında 500.000 'e hatta 1.000.000 kadar yükseliyor. Bayram dönemlerinde ise bunun bile üzerine çıkılıyor. 100.000-125.000 nüfusa göre bütçeden yardım alan mahalli idareler bunun 5 hatta 10 katı bir nüfusa hizmet vermek zorunda kalıyor ve doğal olarak bunu başaramıyorlar. Anılan belediyelere yönelik olarak yapılacak özel bir düzenleme ile, yaz aylarındaki nüfusa uygun belediyeçilik hizmetlerinin verilmesini imkân sağlayacak kaynak yaratılması mutlak gerekiyor.
